

Hjelp til de som trenger det mest

Helsesenteret for papirløse migranter har fått mobilt tannlegeutstyr og siden juni 2015 utfører frivillige tannleger behandlinger der, samtidig som røntgenundersøkelser og en del av det som anses som helt nødvendig tannbehandling fortsatt må utføres på klinikker med bedre utstyr.

Tidende kommer til Helsesenteret for papirløse migranter onsdag ettermiddag kl. 16.00 Tannlege, tannpleier og en sisteårs tannlegestudent er på plass for å motta dagens pasienter. Det er satt opp til sammen åtte pasienter, fire til tannlege og fire til tannpleier.

Masooda Dustiyar er fra Afghanistan og har tannlegeutdanning fra Russland. Hun har ikke norsk autorisasjon og jobber derfor ikke som tannlege nå. Det er hun som koordinerer tannbehandlingsvirksomheten ved Helsesenteret.

Koordinator Masooda Dustiyar (t.h.) sammen med tannleger, tannlegestudent og tannpleier ved Helsesenter for papirløse migranter i Oslo. Kontoret fungerer både som tannlege- og legekontor.

Innimellom pasientene er det mat å få på pauserommet.

– Jeg ble ansatt i mars 2015 i et prosjekt finansiert av Extrastiftelsen og har koordinert og utviklet prosjektet. Det fantes ikke tannbehandlingsutstyr her den gangen, og all behandling ble utført på arbeidsstedet til de frivillige tannlegene. Det syntes jeg var tungvint, samtidig som jeg er vant til å bruke mobilt utstyr fra Afghanistan og tenkte at det ville være en god løsning her også.

I juni 2015 var utstyret på plass. Noe har vi fått, og noe har vi kjøpt, med finansiering fra prosjektmidlene.

– Med dette har vi fått et mer effektivt system og ventetiden er redusert betydelig for dem som trenger tannbehandling. De kommer stort sett til avtalt tid, selv om det også er en del som ikke møter. Da de skulle til en annen adresse enn hit var det mange flere som ikke møtte. Når noen ikke kommer til timen her ringer jeg dem og etterlyser dem. Det gjør ofte at de dukker opp likevel,

om enn litt senere enn avtalt. Og vi tar dem imot. Det er som oftest mennesker i vanskelige livssituasjoner som kommer hit for å få behandling.

– Hvordan er det for norske tannleger å bruke det mobile utstyret?

– Alle lærer det fort, og jeg synes de er flinke til å gjøre det beste ut av det vi har her – uten røntgen, uten unit og med en mindre kraftig bormaskin enn det de er vant til. Ved behov for annet utstyr sender vi pasientene til andre frivillige som kan ta imot i sin klinikk, eller til tannlegevakten. Pasientene er ikke så glade for det siste siden de må betale der. De fleste av våre pasienter har problemer med at de har lite penger.

Helsesenteret tar imot pasienter uten oppholdstillatelse. De kommer fra alle land, og lever med vanskelige vilkår, med dårlig økonomi, uten jobb, uten fast bolig, og med eller uten papirer som gjør at de er i Norge på lovlig vis. Terskelen er lav her hos oss. Det stilles

Masooda Dustiyar er fra Afghanistan og har tannlegeutdanning fra Russland. Siden mars 2015 har hun koordinert tannhelsetilbudet ved Helseneteret for papirløse migranter i Oslo.

Helseneteret for papirløse migranter har et rikholdig medisinskap. Medisinen gis kostnadsfritt til dem som trenger det.

ikke krav til dokumentasjon. Det er ingenting som tyder på at noen kommer til helseneteret for å utnytte systemet.

Forebyggende arbeid

Hver onsdag er det tannleger på vakt, annenhver uke på dagtid og annenhver uke på kveldstid. Hver tirsdag gir Masooda Dustiyar informasjon om forebygging av tannhelseproblemer og

god munnhygiene etter et fast opplegg, på norsk og engelsk, og med bilder og modeller hun kan demonstrere med. Hun deler også ut tannbørste og tannkrem til alle som er der.

En vakt i måneden

Tannlegene som jobber ved senteret har normalt én vakt i måneden. Det er en eller to tannleger på vakt hver onsdag. Vakten er fra 11.00 til 15.00 annenhver uke og fra 16.00 til 20.00 de andre hver annen ukene. Det settes opp maks fem pasienter per tannlege per vakt. Det beregnes 60 minutter til hver konsultasjon.

– Det tar ofte litt ekstra tid med disse pasientene. Og vi vil ta oss god tid. Det er ofte mye som skal forklares, og ofte er det språklige utfordringer. Det er mange nasjonaliteter som er representert her på senteret, og vi hjelper hverandre med tolking, samtidig som vi har kontakt med frivillige tolker. Og vi kan bestille tolker fra en privat tolketjeneste, forklarer Dustiyar.

– Hvilke land kommer pasientene fra, og er det noen land det kommer mange fra?

– Pasientene kommer fra et stort antall land. De landene det kommer flest pasienter fra til senteret nå, er Somalia og Eritrea.

I løpet av de to timene Tidende er ved senteret kommer det en kvinne fra Eritrea med smerter i første kvadrant,

sammen med en kvinnelig slektning eller venninne som holder henne i hånden under hele behandlingen. Hun får fjernet noen rotrester som har plaget henne, den ene resten har en cyste som kan ha vært årsaken til trykket hun har opplevd. Det avdekkes også grav karies på to tenner som hun vil komme tilbake og få behandling for.

– Vi utfører ikke mer enn én ting av gangen her. Og da tar vi det som gir mest smerte først. Er det mer som skal gjøres setter vi opp en ny time, forklarer Masooda Dustiyar.

Neste tannlegepasient er en mann fra Albania, og bak et skjermbrett i korridoren behandler tannpleieren en kvinne fra Etiopia, som vil trenge jevnlig oppfølging på grunn av perio. Tannpleieren gjør det beste ut av sin arbeidssituasjon på senteret, bak et skjermbrett innerst i korridoren, med manuelle instrumenter og en justerbar stol å plassere pasienten i.

– Det viktigste er at vi får hjulpet folk med det som plager dem. Det er veldig tilfredsstillende med pasienter som setter så stor pris på det vi gjør. Og for oss som er frivillige her er det også et veldig hyggelig sted å komme til. Det er et utrolig fint team å jobbe sammen med, sier tannpleieren som heter Trude. Tannlegene nikker og sier seg enige.

Bak dette skjermbrettet gis tannpleierbehandling.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi